

UČIL JSEM NA BRAZILSKÝCH UNIVERZITÁCH A NAVŠTÍVIL BRAZILSKÉ LIDICE

Latinskoamerický kontinent, anebo alespoň jeho nejlidnatější stát Brazílie, věnují v poslední době velkou starostlivost vzdělávání učitelů na všech úrovních, včetně učitelů odborných předmětů. Měl jsem možnost to posoudit již v loňském roce, kdy jsem tři brazilské univerzity navštívil a setkal se na přednáškách a seminářích se studenty a vysokoškolskými učiteli. Milým důsledkem těchto pedagogických působení bylo pozvání na 3. Mezinárodní seminář k zemědělskému odbornému vzdělávání na téma „A Cooperação Nacional e Internacional Como Fator de Desenvolvimento“, který se konal na Federální zemědělské Univerzitě v Rio de Janeiro 16.–20. října 2006. Kvalifikovaným, pozorným a velmi zainteresovaným auditoriem byli učitelé z Brazílie, Argentiny a Uruguaye. Významným partnerem pro pořádající univerzitu je již po delší dobu ENFA Toulouse – instituce, která připravuje učitele (nejen odborných předmětů – systém je odlišný od českého) pro všechny francouzské střední školy zemědělského a podobného zaměření. S ENFA Toulouse Institut vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity v Praze (ČZU) intenzivně spolupracuje v mezinárodních projektech zaměřených především na mobilitu studentů a učitelů již tradičně řadu let. V tomto ohledu jsem se mezi referujícími cítil velmi dobře, přestože Francouzi kromě mne byli jedinými přednášejícími Evropany na semináři. Vystoupil jsem s přednáškou na vyžádané téma: „National and international cooperation key factor of development“.

Během semináře se podařilo navázat řadu profesionálních i neformálních kontaktů a někteří jak přednášející, tak mnozí účastníci přijali pozvání na 18. ESEE (European Seminar of Extension Education), který pod patronací naší univerzity a Ministerstva zemědělství se uskuteční 5.–8. září 2007 na České zemědělské univerzitě v Praze.

Dalším zajímavým počinem a dobrou zkušeností byla více než čtyřhodinová přednáška a následná diskuse na privátní univerzitě UBM Centro Universitário de Barra Mansa Znidade Cucita, kde jsem učil „senior university staff“. Tematika „Development of Com-

petences of University teachers“ posluchače zaujala, soudě z bohaté diskuse v závěru, přestože se jednalo o výuku rozsáhlou a realizovanou v sobotu.

V Brazílii jsem se také setkal s velmi rozvinutou strukturou distančního vzdělávání již při mé první návštěvě, kdy jsem jednal s ředitelem konsorcia čtyř univerzit. Navštívil jsem Centrum, které vytváří studijní opory pro distanční vzdělávání, a to na vysoké profesionální úrovni. Tentokrát jsem strávil jeden dopolední tutoriál, kde byla služba k dispozici studentům na telefonu a na e-mailu. Garantem kurzu byla *Dr. Ana Alice Vilas Boas*, která má s touto formou rozsáhlé zkušenosti a bylo zajímavé ji sledovat jak ve fázi přípravy kurzu v době minulé návštěvy, tak nyní v plném běhu s množstvím konzultačních porad pro studenty. Fungující systém distančního vzdělávání si vyžadují nutnost vzdělávání země s vysokým počtem obyvatel (více než 185 mil.) a geografické vzdálenosti na evropské poměry naprosto nevídané.

Celý pobyt měl, kromě velmi intenzivní profesně odborné složky, i část pro Čecha velmi emotivní. Jako speciální ocenění mé účasti na semináři uspořádal *prof. Gabriel Araujo Santos*, jenž byl garantem, návštěvu vesnice nebo lépe řečeno městečka, které nese název Lidice. V roce 1944 10. června se tato obec vzdala svého původního jména a na památku tragické události ve vzdáleném Československu přijala jméno Lidic vypleněných fašisty. Pamětní sloup (na náměstí je bohužel obklopen stánky trhovců) ale i návštěva zdejšího muzea s výstavou českého moderního umění, pamětní knihou návštěvníků se zápisem, kdy Lidice navštívil prezident *Václav Havel*, a kolekci dobových fotografií z našich Lidic, vyvolávají dojem, který nelze zapomenout. Zajímavým, a také hodně emotivním je okolí místního kostela, kde velké záhony s bělostnými obrubníky jsou ve tvaru L I D I C E , což je prý impozantní a vynikne až při pohledu z letadla.

Návštěva pro nás exotické země, jakou Brazílie určitě je, se vždy vtiskne do paměti. Ať již svojí bohatou sytou celoroční zelení či koloritem místních obyvatel.

Nelze neobdivovat nádheru, výstavnost a úžasné okolí Rio de Janeiro, ale také nelze nezůstat v němém zastavení nad sociálními rozdíly, a to v pravém smyslu slova nad neskutečnou bídou v slamech gigantických měst Rio de Janeiro (více než 8 mil. obyvatel) i São Paulo (téměř 20 mil. obyvatel). Účast na semináři dá také nahlédnout do problematiky těch, kteří přicházejí s jinými kulturními a společenskými tradicemi, a přesto máme mnoho společných zájmů a můžeme se vzájemně obohacovat. A ještě jeden postřeh na závěr. Vybavenost angličtinou je vynikajícím předpokladem pro zahraniční aktivity, přednášky a vystoupení na konferencích. I tady pomohla, ale bylo zapotřebí mít

dobré přátele, kteří zmírňovali pocit nedovzdělaného v dalších a neméně důležitých jazycích.

Kontaktní adresa:

Prof. Ing. Milan Slavík, CSc.
ředitel Institutu vzdělávání a poradenství ČZU v Praze
V Lázních 3
159 00 Praha 5 - Malá Chuchle
Tel.: 251 810 878
Fax: 251 811 364
E-mail: slavikm@ivp.czu.cz
Internet: <http://www.ivp.czu.cz>

(Milan Slavík)

